

ZPRÁVY Z MEZINÁRODNÍCH VĚDECKÝCH STYKŮ

MEZINÁRODNÍ KONFERENCE O SOCIÁLNÍ PSYCHOLOGII V PRAZE

Sociální psychologie jako hraniční psychologická disciplína, navazující na řadu jiných antropologických a společenských věd, je dnes oblastí soustředěné výzkumné práce a značného vědeckého pokroku. Svědčilo o tom jednání mezinárodní konference o sociální psychologii, které probíhalo ve dnech 7.—11. října 1968 v pražském hotelu International. Konferenci uspořádal Psychologický ústav ČSAV spolu s výborem Transnational Social Psychology při Social Science Research Council (New York) a s Evropskou asociací pro experimentální sociální psychologii (European Association for Experimental Social Psychology). Uspořádání pražské konference bylo dohodnuto na mezinárodním setkání sociálních psychologů ve Vídni v dubnu 1967 a její program připravil mezinárodní výbor ve složení Henri Tajfel (Anglie), předseda, Martin Irle (NSR), Vladimír Jadov (SSSR), Jaromír Janoušek (ČSSR), Harold Kelley (USA) a Serge' Moscovici (Francie). Organizaci zajistil československý přípravný výbor: Vladimír Tardy (předseda), Anton Jurovský (předseda Čs. psychologické společnosti), Věra Bokorová, Zdeněk Helus a Jaromír Janoušek (tajemník). Za Social Science Research Council spolupracovali prof. Riecken a prof. Singer a významnou pomoc poskytlo Středisko pro sympozia ČSAV, vedené dr. Panczákem.

Vynikající obsazení předními sociálními psychology a intenzivní pracovní náplň učinily z konference svého druhu výjimečnou událost v této moderní, rychle se rozvíjející vědní oblasti. Spolu s 12 pracovníky z Československa se konference zúčastnili 3 sociální psychologové z Anglie, 3 z Francie, 2 z Holandska, 3 z Itálie, 2 z Jugoslávie, 1 z Kanady, 3 z Německé spolkové republiky, 1 z Norska, 1 z Polska, 1 z Rumunska, 1 ze Sovětského svazu, 9 ze Spojených států. Mezi účastníky byla řada známých zahraničních sociálních psychologů, jako Leon Festinger, Morton Deutsch, Claude Flament, Hilda Himmelweitová, Henri Tajfel a další. Kromě představitelů pořádajících institucí uvítal účastníky za presidium ČSAV akademik Jan Filip. Předseda ČSAV František Šorm uspořádal pro účastníky konference banket.

Vlastní program konference se skládal jednak z plenárních zasedání, jednak z pracovních skupin. Na plenární zasedání byly zařazeny tři přednášky s koreferáty. D. T. Campbell referoval o „Quasi-experimentálních projektech pro sociálně psychologické vyhodnocování společenských experi-

mentů", H. Himmelweitová o „Sociálně psychologických aspektech výchovy“, M. Deutsch o „Produktivních a destruktivních konfliktech“. V bohaté diskusi byly posouzeny možnosti i meze základního sociálně psychologického výzkumu vzhledem k požadavkům ekonomických projektů, školských reforem, mezinárodních vztahů a jiných oblastí společenské praxe.

Těžištěm konference bylo jednání šesti pracovních skupin, kde byla diskutována řada výzkumných sdělení a zaujato stanovisko k současnému stavu v jednotlivých problémových okruzích. Šlo o skupiny „Socializace dětí a mládeže“, „Konsonance a disonance v poznání a chování“, „Interpersonální konflikty“, „Psychologie jazykové komunikace“, „Meziskupinové vztahy“ a „Sociální vnímání“. Jednání pracovních skupin, které bylo potom zhodnoceno na závěrečném plenárním zasedání, svědčilo o značném pokroku sociálně psychologického výzkumu co do kladení problémů i způsobu jejich řešení. Obsáhlo široké spektrum otázek od interpersonální percepce, komunikace a interakce přes začleňování individua do sociálních struktur až po psychologické aspekty vztahů širších sociálních skupin, vrstev a národů. Po metodologické stránce byla věnována pozornost laboratornímu experimentu, využití experimentálních her, komparativním výzkumům i tvorbě matematicko-logických modelů. Českoslovenští účastníci se aktivně zúčastnili jako referenti i jako diskutující. Prokázali, že přes krátkou dobu, co se u nás sociální psychologie rozvíjí (prakticky od roku 1963), bylo dosaženo dobré mezinárodní úrovně. Materiálně technické vybavení našich pracovišť je však zcela nevyhovující a brzdí větší rozmach laboratorního výzkumu, ke kterému jsou jinak u nás příznivé teoretické i metodologické předpoklady.

V průběhu konference měli zahraniční účastníci možnost seznámit se s Prahou a jejími památkami i se současnou československou kulturou. Vyslovovali se velmi kladně o celém programu i o organizačním zajištění konference.

Přátelská atmosféra, v níž celé jednání probíhalo, vyústila v podněty k novým formám mezinárodní výzkumné spolupráce. Byly posouzeny možnosti utvoření trvalých malých mezinárodních kolektivů pro otázky socializace, disonance, psycholingvistiky, národnostně a kulturně srovnávacích výzkumů. Velká pozornost byla věnována podmínkám pro pracovní kontakty studentů a mladších výzkumných pracovníků i systematické výměně vědeckých informací.

Pražská konference se tak stala významnou událostí v rozvoji sociální psychologie v mezinárodním měřítku a zároveň výrazným podnětem k dalšímu rozvoji tohoto vědního oboru u nás. Československý podzim roku 1968 se však postaral ještě o další důležitou dimenzi tohoto vědeckého setkání. Sociálně psychologická konference, plánovaná na tento podzim jako jedna z mnoha vědeckých konferencí dalších, se stala jednou z hrstky konferencí, které se podařilo uskutečnit v plánovaném termínu a s plánovaným programem. Z velké části to bylo zásluhou našich zahraničních kolegů, kteří projevíli plné pochopení pro naši situaci, vyjádřili nám své sympatie a osvědčili hluboký internacionalismus moderní vědy.

JAROMÍR JANOUSEK

VII. MEZINÁRODNÍ KONFERENCE „COAL SCIENCE“

Ve dnech 11.—14. 6. 1968 probíhala v Praze mezinárodní konference o výzkumu uhlí a koksu. Bylo to poprvé, co svěřilo mezinárodní komité uspořádání této výběrové konference odborníkům ze socialistické země. Finančního za-